

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4
โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
THE EDUCATIONAL INSTITUTION MANAGEMENT TO PROMOTE STUDENTS TO
ACHIEVE EXCELLENCE IN SPORTS BASED ON IDDHIPADA IV THUNGSONG
SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
NAKHON SI THAMMARAT

¹โกวิทย์ อาวุธเพชร Kovit Avutpetch ²บุญเลิศ วีระพรกานต์ Boonlert Wiraponkan

³พระครูเขมธรรมโฆสิต Phrakhrukhemathammakhosit

⁴อภิจิตร ณ นคร Apijit Nanakorn

^{1, 2, 3, 4}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

Corresponding Author E-mail: kovit.arwutpet@gmail.com

Article Received: February 23, 2026. Revised: September 24, 2026. Accepted: September 26, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 และ 3) เพื่อนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 15 คน เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษา และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 รูป/คน เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย และ 2) การสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 รูป/คน เพื่อนำเสนอและประเมินแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมองค์ประกอบการบริหารห้องเรียนพิเศษด้านกีฬา 4 ด้าน ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล โดยมีการบูรณาการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับรายวิชาเฉพาะทางกีฬา มีการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์การกีฬาและการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ใช้กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาผ่าน PLC และการสังเกตการสอนจริง รวมถึงการประเมินผลหลายมิติ ทั้งด้านวิชาการ สมรรถภาพ ทักษะกีฬา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควบคู่กับปัจจัยส่งเสริมความเป็นเลิศด้านนักกีฬา ผู้สอนหรือผู้ฝึกสอน วิทยาศาสตร์การกีฬา และการจัดการบริหารกีฬา 2) การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นการดำเนินงานเชิงระบบที่ครอบคลุมด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ การนิเทศเพื่อพัฒนา และการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้หลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ทำหน้าที่เป็นกลไกกำกับคุณภาพ ส่งเสริมแรงจูงใจ ความมุ่งมั่น ความต่อเนื่อง และการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน 3) การนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า แนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริงในการบริหารห้องเรียน ความสามารถพิเศษด้านกีฬา สามารถใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านกีฬาและด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ความเป็นเลิศด้านกีฬา, ห้องเรียนพิเศษด้านกีฬา, อิทธิบาท 4

Abstract

This research article aimed to: 1) To examine the current state of school administration in promoting students' excellence in sports based on the Four Iddhipada Principles; 2) To study guidelines for school administration in promoting students' excellence in sports based on the Four Principles of Iddhipada.; and 3) To propose and evaluate such administrative approaches at Thungsong School under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. A qualitative research methodology was employed. The data collection consisted of 1) in-depth interviews with 15 key informants to investigate the current administrative conditions, and in-depth interviews with 5 key informants to explore administrative approaches. The data were analyzed using inductive analysis; and 2) a focus group discussion with 7 experts to present and evaluate the proposed approaches, with data analyzed through inductive analysis.

The findings revealed that 1) The school administration for promoting students' excellence in sports was systematically implemented, covering four key components of sports special classroom management: curriculum, instructional management, educational supervision, and measurement and evaluation. The administration integrated the Basic Education Core Curriculum with specialized sports courses, applied sports science, and continuously developed teachers. Supervision processes were implemented through Professional Learning Communities (PLC) and classroom observations. Multidimensional assessment was conducted, including academic achievement, physical fitness, sports skills, and desirable characteristics, alongside supporting factors such as athletes, coaches, sports science, and sports management. 2) The administrative approaches based on the Four Iddhipada Principles were found to be systematic and comprehensive, encompassing curriculum, instruction, supervision, and evaluation. These approaches emphasized stakeholder participation, student-centered learning, developmental supervision, and the use of empirical data. The Four Iddhipada Principles—Chanda (aspiration), Viriya (effort), Citta (dedication), and Vimamsa (investigation)—served as key mechanisms for quality assurance by

enhancing motivation, perseverance, continuity, and systematic and sustainable improvement.
3) The evaluation of the proposed administrative approaches by experts indicated that they were appropriate, feasible, and useful for practical implementation in managing sports special classrooms. The approaches can effectively enhance students' quality in both sports and academic domains.

Keywords: School Administration; Sports Excellence; Sports Special Classroom; Four Iddhipada Principles

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันทำให้ “คุณภาพทรัพยากรมนุษย์” เป็นประเด็นหลักของการพัฒนาประเทศ ระบบการศึกษาจึงต้องมุ่งยกระดับผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่คาดหวัง ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และการดำรงชีวิต ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560; กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) แนวคิดการบริหารสถานศึกษาไทยจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและการส่งเสริมศักยภาพรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Approach) และแนวคิดการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) ของ Becker (1993) โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถเฉพาะด้านซึ่งควรได้รับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมและต่อเนื่อง

การบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬาในระดับสถานศึกษายังคงเผชิญข้อท้าทายหลายด้าน เช่น การออกแบบหลักสูตรเฉพาะทางให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การจัดตารางเวลาเรียน-ฝึกซ้อมให้สมดุล การนิเทศติดตามที่ตอบโจทย์การพัฒนาทั้งครูและผู้ฝึกสอน รวมถึงการประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถภาพ และทักษะกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bailey et al. (2010) ที่ชี้ว่า การพัฒนานักกีฬาระดับเยาวชนต้องอาศัยระบบสนับสนุนแบบองค์รวม (Holistic Development Model) และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management: TQM) ของ Deming (1986) ที่เน้นความเชื่อมโยงของกระบวนการ หากขาดระบบงานที่เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจนอาจทำให้การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน

โรงเรียนทุ่งสง (หลักสูตรสถานศึกษา 2568) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่ดำเนินการจัดห้องเรียนความสามารถพิเศษด้านกีฬา จึงมีความจำเป็นต้องมีแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นระบบและเหมาะสมกับบริบท โดยการบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 (ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) ซึ่งเป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เน้นแรงจูงใจ ความเพียร ความตั้งมั่น และการใคร่ครวญตรวจสอบ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2555) สามารถประยุกต์ใช้เป็นกรอบการบริหารเชิงคุณภาพควบคู่กับวงจร PDCA (Deming, 1986) ในการบริหารด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ และการประเมินผล งานวิจัยนี้จึงมุ่งสร้างองค์ความรู้และแนวทางเชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านกีฬาและด้านวิชาการ และเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอริยบท 4 โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอริยบท 4 โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาในบริบทของโรงเรียนทุ่งสง โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 15 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารและการดำเนินงานด้านห้องเรียนความสามารถพิเศษด้านกีฬา ได้แก่ ผู้บริหารด้านวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และตัวแทนนักเรียน เพื่อสะท้อนภาพรวมของการดำเนินงานตามสภาพจริง ผลจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เชิงอุปนัย

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอริยบท 4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 รูป/คน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา นักวิชาการจัดการศึกษาด้านกีฬา และพระภิกษุในการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา ผลจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เชิงอุปนัยเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการบริหารให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมส่งเสริมความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอริยบท 4 โดยจัดการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ผู้เข้าร่วมประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนด้านกีฬา ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการกีฬาระดับอุดมศึกษา ผู้ฝึกสอนนักกีฬาระดับชาติ นักกีฬาทีมชาติ และครูผู้มีความเชี่ยวชาญด้านกีฬา เครื่องมือที่ใช้ในระยะนี้ ได้แก่ แบบประเมินการสนทนากลุ่ม โดยเน้นการประเมินใน 3 ประเด็นหลัก คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มนำมาวิเคราะห์เชิงอุปนัย โดยสังเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำไปปรับปรุงแนวทางการบริหารให้มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบครอบคลุมด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล โดยจัดหลักสูตรห้องเรียนความสามารถพิเศษด้านกีฬาที่บูรณาการหลักสูตรแกนกลางร่วมกับรายวิชาเฉพาะทาง

ปรับโครงสร้างเวลาเรียนอย่างยืดหยุ่นตามศักยภาพผู้เรียน และได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู ผู้ฝึกสอน ผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยงานภายนอก ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการและกีฬาอย่างสมดุล ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจัดการเรียนรู้ทั้งในเวลาเรียนและการฝึกซ้อมนอกเวลา บูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนมีทักษะกีฬา มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขัน และประสบความสำเร็จในระดับต่างๆ ควบคู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เหมาะสม ด้านการนิเทศการศึกษา ใช้การนิเทศแบบพัฒนา ร่วมกับกระบวนการ PLC และการสังเกตการสอนจริง ส่งเสริมการปรับปรุงการสอนและการฝึกซ้อมตามสมรรถนะ ส่งผลให้ครูและนักเรียนมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และเกิดความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนมีระบบประเมินที่หลากหลาย ครอบคลุมด้านวิชาการ สมรรถภาพทางกาย ทักษะกีฬาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใช้แฟ้มสะสมผลงานและการติดตามพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ช่วยเสริมแรงจูงใจและสะท้อนความก้าวหน้าของผู้เรียนได้อย่างชัดเจนโดยสรุป องค์ประกอบดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ควรพัฒนาเพิ่มเติมด้านบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ ระบบนิเทศและการประเมินเฉพาะทาง รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการสนับสนุนทรัพยากร เพื่อยกระดับการจัดการศึกษาด้านกีฬาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาดำเนินการตามหลักอริยาบท 4 โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่าสถานศึกษาดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ครอบคลุม 4 มิติหลัก ได้แก่

2.1 ด้านหลักสูตร โรงเรียนเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง แล้วจัดตั้งคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรห้องเรียนความสามารถพิเศษด้านกีฬา โดยออกแบบโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และรายวิชาเฉพาะชนิดกีฬาให้สอดคล้องมาตรฐานสุขศึกษาและพลศึกษา รวมทั้งเปิดการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ฝึกสอน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ส่งผลให้หลักสูตรมีความเหมาะสมต่อศักยภาพผู้เรียนและนำไปใช้ได้จริง

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญและ Learning by Doing บูรณาการ “วิชาการ-กีฬา-คุณธรรม” ผ่านการเรียนรู้ 3 รูปแบบ คือ ทฤษฎี ปฏิบัติ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ พร้อมจัดสภาพแวดล้อม สนาม อุปกรณ์ และสื่อดิจิทัลสนับสนุนการฝึกซ้อมและการเรียนรู้

2.3 ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนจัดระบบนิเทศทั้งภายในและภายนอก ใช้เทคนิคเยี่ยมชั้นเรียน PLC และ Coaching & Mentoring พร้อมประเมินแบบ CIPP และนำผลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอน และแผนฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนวางระบบประเมินหลายมิติ ครอบคลุมความรู้ ทักษะกีฬา สมรรถภาพ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ใช้เครื่องมือหลากหลายและข้อมูลหลายแหล่ง แล้วนำผลประเมินไปวางแผนพัฒนารายบุคคลและการคัดเลือกแข่งขันอย่างเป็นระบบ

ผลการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวสะท้อนว่า หลักอริยาบท 4 เป็นกรอบบริหารที่เชื่อมโยง “แรงจูงใจ-ความเพียร-ความมุ่งมั่น-การประเมินปรับปรุง” เข้ากับระบบงานโรงเรียนได้ครบวงจร โดย “ฉันทะ” ทำหน้าที่เป็นฐาน “เจตคติและแรงบันดาลใจร่วม” ของผู้บริหาร ครู ผู้ฝึกสอน นักกีฬา และผู้ปกครอง ส่งผลให้การขับเคลื่อนโครงการเกิดความสมัครใจและความภาคภูมิใจ “วิริยะ” สนับสนุนความต่อเนื่องของระบบฝึกซ้อมและการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล ทำให้การดำเนินงานไม่หยุดอยู่ที่กิจกรรมครั้ง

คราว แต่เป็นกระบวนการพัฒนาตลอดปี “จิตตะ” ช่วยทำให้การดำเนินงานมี “เป้าหมายชัดเจนและการติดตามใกล้ชิด” ทั้งในชั้นเรียนและสนามฝึก เพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการฝึกซ้อมเชิงวิทยาศาสตร์การกีฬา “วิมังสา” ทำให้เกิด “วัฒนธรรมข้อมูล” ผ่านการนิเทศและประเมินผลหลายมิติ เมื่อตรวจพบข้อจำกัด (ทรัพยากร เวลา งบประมาณ อุปกรณ์) โรงเรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุและปรับแผนได้เหมาะสม ส่งผลให้โครงการมีความยืดหยุ่นและพัฒนาได้จริงแนวทางการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนทุ่งสงมีลักษณะเด่นคือ การทำงานแบบมีส่วนร่วม (participation) การบริหารเชิงระบบ (system approach) และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (continuous improvement) ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์สำคัญ ได้แก่ ครูและโค้ชทำงานอย่างเข้าใจ บทบาท นักกีฬามีวินัยและเจตคติที่ดี หลักสูตรตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน เกิดเครือข่ายสนับสนุน และผลสัมฤทธิ์ทางกีฬามีแนวโน้มสูงขึ้นจนสามารถก้าวสู่การแข่งขันในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างยั่งยืน

3. การนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า แนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์โดยมีโครงสร้างครบถ้วนตามองค์ประกอบที่กำหนด ได้แก่ ชื่อเรื่อง หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล สะท้อนถึงความเป็นระบบและความชัดเจนของรูปแบบการบริหารแนวทางการบริหารประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ (1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา ครอบคลุมด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล และ (2) ปัจจัยสนับสนุนความเป็นเลิศด้านกีฬา 4 ด้าน คือ นักกีฬา ผู้สอน วิทยาศาสตร์การกีฬา และการจัดการกีฬา โดยบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เป็นกรอบขับเคลื่อนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานสะท้อนว่า โรงเรียนใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบ ด้านหลักสูตรมีการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรห้องเรียนความสามารถพิเศษด้านกีฬาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และศักยภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมและบริบทของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง บูรณาการวิชาการ กีฬา และคุณธรรม สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างองค์รวม ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนใช้กระบวนการนิเทศภายใน การทำ PLC และการประเมินตามแนวคิด CIPP เพื่อนำผลสะท้อนกลับไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ด้านการวัดและประเมินผลมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกีฬา สมรรถภาพร่างกาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนารายบุคคลและการตัดสินใจเชิงบริหาร โดยสรุป หลักอิทธิบาท 4 ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการบริหารสถานศึกษา ช่วยสร้างแรงจูงใจ ความมุ่งมั่น ความใส่ใจ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้แนวทางการบริหารดังกล่าวมีความเป็นระบบ ยืดหยุ่น และยั่งยืน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาด้านกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า โรงเรียนมีการบริหารห้องเรียนพิเศษด้านกีฬาอย่างเป็นระบบ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล โดยจัดหลักสูตรห้องเรียนพิเศษด้านกีฬาที่บูรณาการหลักสูตรแกนกลางร่วมกับรายวิชาเฉพาะทาง ปรับเวลาเรียน-ฝึกซ้อมอย่างยืดหยุ่นตามศักยภาพผู้เรียน และอาศัยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู ผู้ฝึกสอน ผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยงานภายนอก ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาและวิชาการอย่างสมดุล ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจัดการเรียนรู้ทั้งในเวลาเรียนและการฝึกซ้อมนอกเวลา บูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกีฬา มีโอกาสแข่งขัน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับเหมาะสม ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนใช้การนิเทศแบบพัฒนา ร่วมกับ PLC และการสังเกตการสอนจริง ช่วยให้เกิดการปรับปรุงการสอนและการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนใช้การประเมินหลากหลาย ครอบคลุมวิชาการ สมรรถภาพทางกาย ทักษะกีฬา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้แฟ้มสะสมผลงานและติดตามพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสภาพปัจจัยการส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีหลักสูตรห้องเรียนพิเศษด้านกีฬาที่ชัดเจน และปรับเวลาเรียน-ฝึกซ้อมตามศักยภาพผู้เรียนและใช้วิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุตือระเห่ อูมา (2567) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเป้าหมายในการสะท้อนสภาพการดำเนินงานจริงและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พร้อมทั้งมุ่งพัฒนารูปแบบการบริหารที่สามารถยกระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารเชิงระบบและการพัฒนารูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบอ้างอิงในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในบริบทอื่นได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกบินทร์ เตชะวงศ์และคณะ (2561) ที่พบว่า แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารห้องเรียนพิเศษ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย มุ่งสำรวจภาพรวมการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของสถานศึกษา ควบคู่กับการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานด้านดังกล่าว กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานที่รับผิดชอบการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและโครงการหลักสูตรพิเศษและครูผู้สอน

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาด้านหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาด้านหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนทุ่งสง มีแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) องค์ประกอบการบริหารห้องเรียนพิเศษด้านกีฬา 4 ด้าน (หลักสูตร/การจัดการเรียนการสอน/การนิเทศ/การวัดและประเมินผล) 2) ปัจจัยการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านกีฬา 4 ด้าน (นักกีฬา/ผู้ฝึกสอน/วิทยาศาสตร์การกีฬา/การจัดการบริหารกีฬา) แนวทางดังกล่าวบูรณาการกับหลัก อิทธิบาท 4 เป็นกลไกขับเคลื่อน ได้แก่ ฉันทะ (แรงจูงใจและความพึงพอใจ

ต่อการเรียน-ฝึกซ้อม) วิริยะ (ความเพียรพยายาม) จิตตะ (ความเอาใจใส่และมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย) และ วิมังสา (การไตร่ตรอง ประเมินผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง) ส่งผลให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามืองค์ประกอบครบทุกด้าน ทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยส่งเสริมความเป็นเลิศและการบูรณาการกับหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของธนบัตร พูนโสภณ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬาของโรงเรียนกีฬาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งานวิจัยที่มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาด้านกีฬาในโรงเรียนกีฬา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬาควบคู่กับการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ และสามารถใช้เป็นกรอบในการยกระดับการดำเนินงานด้านกีฬาในบริบทของโรงเรียนกีฬาได้อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุประวิทย์ ทิพย์โพธิ์(2563) ที่พบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลสัมฤทธิ์ด้านการแข่งขันกีฬาที่ปรากฏ และได้เสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยเน้นการพัฒนารูปแบบการบริหารผ่านกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนว่า การบริหารเชิงระบบและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีส่วนสำคัญต่อการยกระดับผลลัพธ์ของสถานศึกษาซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพและความสำเร็จด้านกีฬาได้อย่างมีนัยสำคัญ

3. ผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า ผู้ทรงคุณทุกคนเห็นว่า แนวทางดังกล่าวสามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน ประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) องค์ประกอบการบริหารห้องเรียนพิเศษด้านกีฬา ซึ่งครอบคลุมด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล 2) ปัจจัยการส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา ได้แก่ นักกีฬา ผู้ฝึกสอน วิทยาศาสตร์การกีฬา และการจัดการบริหารกีฬา แนวทางดังกล่าวได้บูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารและการพัฒนาผู้เรียน โดยฉันทะเป็นแรงจูงใจพื้นฐานที่ทำให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องเกิดความรักและความพึงพอใจในการเรียนและการฝึกซ้อม วิริยะส่งเสริมความเพียรพยายามและความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง จิตตะช่วยให้เกิดความเอาใจใส่ มีสมาธิ และมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย ขณะที่วิมังสาเป็นฐานของการพิจารณาไตร่ตรอง การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารชัดเจน ครอบคลุมการจัดการห้องเรียนพิเศษด้านกีฬาและปัจจัยสนับสนุนการพัฒนานักกีฬาการบูรณาการฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ช่วยขับเคลื่อนแรงจูงใจ ความเพียร ความมุ่งมั่น และการไคร่ครวญอย่างเป็นระบบส่งผลให้การพัฒนาผู้เรียนด้านกีฬาเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนุชนา ศิริรัตน์และวรชัย วิภูอุปโคตร (2563) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิงครอบคลุมประเด็นสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ

การสอน การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยสะท้อนว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ย พบว่าด้านการวัดผลและประเมินผลมีระดับการดำเนินงานสูงสุด รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตร และด้านการนิเทศการสอนตามลำดับ สอดคล้องกับการวิจัยของบัณฑิต ประสิทธิ์นอก (2562) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ดำเนินการมุ่งสำรวจสภาพการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศควบคู่กับการพัฒนาแนวทางการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา จากนั้นจึงตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในมิติของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้เป็นกรอบในการยกระดับการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการวิจัยของพระอภิรักษ์ กนต์สีโล (สิงมาดา) (2563) ที่พบว่า แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 มีข้อเสนอแนะให้นำหลักธรรมเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท 4 บูรณาการเข้ากับทุกกิจกรรมภายในสถานศึกษาโดยการร่วมมือร่วมใจกันวางแผนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในเชิงประจักษ์สามารถพิสูจน์ผลสำเร็จเป็นรูปธรรมได้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนานักเรียนสายกีฬาให้บรรลุความเป็นเลิศจำเป็นต้องอาศัยระบบการบริหารจัดการที่เป็นองค์รวม ครอบคลุมด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผล โดยการบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่อง ยึดหยุ่น และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนสายกีฬา สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนทุ่งสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

องค์ความรู้ด้านหลักสูตร ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรความสามารถพิเศษด้านกีฬาที่มีประสิทธิภาพควรเป็นหลักสูตรบูรณาการระหว่างหลักสูตรแกนกลางกับรายวิชาเฉพาะด้านกีฬา มีการปรับโครงสร้างเวลาเรียนและเวลาฝึกซ้อมอย่างยืดหยุ่นตามสมรรถนะของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้านบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ อุปกรณ์ และความเข้าใจของผู้ปกครอง ส่งผลต่อการดำเนินงานองค์ความรู้ที่ได้ คือ การจัดหลักสูตรสำหรับผู้เรียนสายกีฬาจำเป็นต้องยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง มีความยืดหยุ่นสูง และพัฒนาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อให้ตอบสนองศักยภาพรายบุคคลอย่างแท้จริง

องค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนมีการใช้ครูและผู้ฝึกสอนเฉพาะทาง และบูรณาการวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ากับการฝึกปฏิบัติจริง แม้ยังประสบปัญหาความไม่สอดคล้องของตารางเรียน-ฝึกซ้อมและข้อจำกัดด้านทรัพยากร องค์ความรู้ที่ได้ คือ การพัฒนานักกีฬาคควรใช้การจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (Competency-based Learning) ผสานทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง โดยมีแผนพัฒนารายบุคคลและการติดตามอย่างใกล้ชิด 3. องค์ความรู้ด้านการนิเทศการศึกษาโรงเรียนมีการนิเทศเชิงพัฒนาผ่าน PLC และการสังเกตการสอน แต่ยังคงขาดผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาที่ให้คำปรึกษาเชิงลึก องค์ความรู้ที่ได้ คือ การนิเทศด้านกีฬาคควรใช้รูปแบบการโค้ช (Coaching Model) และการนิเทศแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อยกระดับสมรรถนะครูและผู้ฝึกสอนอย่างเป็นระบบ

องค์ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลแม้มีการประเมินหลายมิติ แต่ยังคงขาดระบบข้อมูลและเกณฑ์เฉพาะบางชนิดกีฬา องค์ความรู้ที่ได้ คือ การประเมินนักกีฬาคควรเป็นการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ใช้ข้อมูลจริงเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสื่อสารผลกับผู้เกี่ยวข้องอย่างโปร่งใส สังเคราะห์ โดยองค์ความรู้เชิงระบบจากผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นระบบการบริหาร 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักสูตรกีฬาเชิงสมรรถนะ 2) การจัดการเรียนการสอนบนฐานวิทยาศาสตร์การกีฬา 3) ระบบนิเทศเชิงพัฒนาแบบโค้ช และ 4) ระบบการประเมินผลหลายมิติโดยมีหลักอภิปา 4 เป็นกรอบคุณภาพในการขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารไปใช้ในการส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาไปใช้การบริหารเรียนพิเศษด้านกีฬาอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 สถานศึกษาที่นำแนวทางการบริหารไปใช้ ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำแนวทางดังกล่าวไปใช้เป็นระยะ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

1.3 สถานศึกษาอื่นๆ สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางและแบบอย่างในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร เพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอภิปา 4 และยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างรอบด้าน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอภิปา 4 ในบริบทของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬาตามหลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาและขยายผลรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กบินทร์ เทววงศ์ และคณะ. (2561) แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารห้องเรียนพิเศษ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย. วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 1(3), 1-25.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ธนบัตร พูนโสภณ. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬารองรับของโรงเรียนกีฬาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นุชนภา ศิริรัตน์ และวรชัย วิภูอุปโคตร. (2563). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 26(1), 22–28.
- บัณฑิต ประสิทธิ์นอก. (2562). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2555). พุทธธรรม (ฉบับปรับปรุงและขยายความ). กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอภินันท์ กนต์สีโล (สิงมاتا). (2563). การบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุตือเราะห์ อูมา. (2567). รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุประวีณ์ ทิพย์โพธิ์. (2563). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Bailey, R., Collins, D., Ford, P., MacNamara, Á., Toms, M. and Pearce, G. (2010). Participant development in sport: An academic review. Sports Coach UK.
- Becker, G. S. (1993). Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education. 3rd ed. University of Chicago Press.
- Deming, W. E. (1986). Out of the crisis. MIT Press.